

Mamo, tato pobaw się ze mną. Propozycje zabaw w domu.

Zabawy ruchowe z dzieciństwa mamusi i tatusiów

- Raz, dwa, trzy – baba jaga patrzy - Jedna osoba to Baba Jaga. Stoi tyłem do pozostałych i woła: „Raz, dwa trzy, Baba Jaga patrzy”. W tym czasie dzieci szybko biegną w jej stronę. Na słowo „patrzy” Baba Jaga odwraca się. Kto nie zdołał się zatrzymać w bezruchu, wraca na start, kto dotknie Baby Jagi, ten zajmuje jej miejsce.
- Ciuciubabka - Dziecko, które jest ciuciubabką, stoi w środku koła z zawiązanymi oczami. Maluchy śpiewają znaną piosenkę, a ciuciubabka próbuje ich złapać.
- Kolory - Dziecko, które na początku poprowadzi zabawę, trzyma piłkę. Pozostałe siadają w szeregu naprzeciw niego. Prowadzący rzuca piłkę po kolei do każdego kolegi, wymieniając przy tym różne kolory. Dzieci łapią i odrzucają piłkę. Nie można jej złapać, gdy rzucający piłkę powie „czarny!”. Zmiana z prowadzącym następuje, gdy ktoś złapie piłkę, mimo że padło hasło „czarny!”.
- Balonik - „Baloniku mój malutki, rośnij duży, okrągutki. Balon rośnie, że aż strach, przebrał miarę, no i... bach!”. To świetna zabawa, uwielbiana przez maluchy obojga płci.
- Gra w klasy - Narysuj na chodniku kratki do gry w klasy i ponumeruj je do pięciu. Pokaż dziecku, jak rzucić kamyk, patyk na jedną z krater. Zachęć malca do skakania po kratkach, aż znajdzie się na numerze, na który upadł rzucony przedmiot.
- Stoi różyczka - Kolejna zabawa dla najmłodszych dzieci, która cieszy od wielu pokoleń. Śpiewajcie (wiadomo jaką) piosenkę i bawcie się!

Skoki mniejsze i większe

- Skoki przez drabinę - Wykonaj drabinę, np. z gazety. Wystarczy pociąć ją na 5-centymetrowe paski, które ułożycie na ziemi na wzór drabinki. Zadanie dziecka polega na sprawnym przeskakiwaniu kolejnych szczebelków.
- Skoki przez linkę - To ćwiczenie bardzo pomaga w **ćwiczeniu równowagi**. Do tej zabawy potrzebna jest linka, którą musisz zamocować – dla dzieci trzyletnich – na wysokości 25–30 cm.
- Kto wyżej - Rodzic stoi z ołówkiem lub markerem przy futrynie, a maluchy kolejno podchodzą i z wyciągniętą jedną rączką do góry w miejscu podskakują najwyżej, jak umieją. Wszystkie wyniki muszą być zaznaczone,

a zwycięża dziecko, które podskoczyło najwyżej. Maluchy będą zadziwione, dokąd umieją dosięgnąć!

- Spacerak - Puść maluchom muzykę i rzucaj im różne polecenia: „Zbieramy grzyby!”, a wtedy maluchy udają, że podnoszą coś z podłogi; „Gonimy motyle!” – smyki podbiegają i łapią niewidoczne motylki; „Zrywamy szyszki!”, a dzieciaki muszą podskakiwać i symulować obrywanie z gałęzi szyszek itd. Będzie dużo śmiechu i rozgardiaszu.

Zabawy z piłką

- Jaś - Dwie osoby stojące naprzeciw siebie rzucają do siebie piłkę. Trzecia osoba ustawia się twarzą do rzucającego i próbuje przechwycić piłkę. Może to zrobić wtedy, gdy rzut będzie niecelny i piłka upadnie, lub gdy, podskakując wysoko, złapie ją. Kiedy „głupi Jaś” przechwyci piłkę, zamienia się miejscem z dzieckiem, które właśnie rzuciło.
- Podawanie piłki górą - Dzieciaki siedzą w rozkroku na ławeczce, jedno za drugim tyłem do siebie. Pierwsze dziecko podaje górą piłkę następnemu, a ono przekazuje ją kolejnemu, aż do samego końca.
- Celowanie - Ustawiamy na środku placu dużą piłkę (najlepiej do koszykówki). Metr od niej rysujemy linię, na której stają rzucające dzieci. Każde dziecko otrzymuje małą piłkę, którą stara się trafić w dużą. Po dwóch kolejkach staramy się zwiększyć odległość.

Zabawy na muskuły

- Przeciaganki - Drużyny ustaw w rzędach naprzeciwko siebie, najsilniejsi z drużyn stoją na przodzie zespołów. Pierwsi zawodnicy z przeciwnych drużyn chwytają się za ręce, pozostali stojący w rzędach obejmują w pasie kolegę stojącego z przodu. Na sygnał drużyny zaczynają się przeciągać, a wygrywa ten, któremu uda się przeciągnąć przeciwników za wyznaczoną linię. Zwycięża zespół, który więcej razy pokona przeciwnika.
- Za łokcie - Dzieci stoją tyłem do siebie, ramiona mają złączone w łokciach. Usiłują przeciągnąć partnera na swoją stronę.
- Klapsy - Dzieci chwytają się tymi samymi, czyli np. lewymi lub prawymi ramionami, a drugimi usiłują klepnąć swojego partnera w pośladek. Zobaczycie, ile będzie przy tym śmiechu

A teraz w ruch idzie (jedzie?) hulajnoga i rowerek :)

- Tor przeszkód - Możesz na drodze przejazdu dzieciaków poustawiać krzesła, kosze na śmieci, duże zabawki, skrzynki. Miej ze sobą stoper, żeby mierzyć czas przejazdu małym sportowcom.

- Slalom - Klasyczna zabawa polegająca na płynnym mijaniu zygzakiem rozstawionych kijków.
- Grand Prix na żużlu - Oczywiście nie chodzi o wyścigi motocyklowe, tylko na rowerach, i nie na żużlu, tylko np. na placu zabaw :) Zaopatrz się w stoper i startuj maluchy parami do wyścigu na ok. 30 m. Koniecznie mierz im czas!
- Skrzyżowanie - Narysuj na ziemi „skrzyżowanie”, czyli dwie przecinające się „ulice”, i stań z boku, trzymając w ręce dwie kartki – czerwoną i zieloną. Na twój sygnał maluchy, które jadą na siebie z naprzeciwka, muszą jak najszybciej znaleźć się po drugiej stronie skrzyżowania. Stosując się jednak do tego, co pokazuje sygnalizacja świetlna, czyli ty (zmieniasz światła w równych odstępach czasu). Wygrywa ten brzdąc, który najszybciej dojedzie do krzyżówki i któremu dopisze szczęście, ponieważ trafi na zielone światło.

Zabawy ruchowe z opowieścią

- **Pająk i muchy.** Dzieci biegające swobodnie, naśladując gestami dźwiękiem muchy. Na zawołanie "pająk!", zastygają w bezruchu. Osoba pełniąca funkcję pająka wychodzi na spacer pomiędzy uczestnikami, uważnie obserwując czy ktoś się nie porusza. Ten kto nie wytrzyma w bezruchu, zabierany jest do "sieci" (miejsce z boku pola zabawowego). Gdy pająk na chwilę wraca do sieci, muchy mają możliwość swobodnego fruwania, aż do następnego polowania.
- **Dzieci do domu - dzieci na spacer.** Przybory: skakanki lub szarfy, albo kreda (do rysowania po asfalcie). Na przestrzeni w której odbywa się zabawa (w sali, na korytarzu, boisku) uczestnicy przygotowując swoje "domki", w których mogą się swobodnie zmieścić. . Mogą być to pętle ze skakanek lub szarf, bądź materiałów naturalnych czy koła narysowane kredą. Na zawołanie "dzieci na spacer" wszystkie rozbiegają się po boisku. W czasie, gdy swobodnie biegają, prowadzący woła: "dzieci do domu". Wówczas każde dziecko jak najszybciej stara się dotrzeć do własnego domku, po czym przybiera określoną przez prowadzącego pozycję, np. siada po turecku. Po chwili nauczyciel znowu woła "dzieci na spacer". Wówczas uczniowie opuszczają swoje domki i mają możliwość swobodnego spacerowania, zgodnie z podanymi wskazówkami (pojedynczo, parami, trójkami). W innym wariantcie tej zabawy, przy każdej kolejnej rundzie, można redukować po jednym "domku". Uczestnik który nie znalazł w odpowiednim momencie schronienia - odchodzi z gry.

- **Pisanie liter i wyrazów.** Przybory: kijki (do pisania na ziemi - jeśli zabawa odbywa się na dworze) , bądź kreda i tablica lub przygotowane dla każdej z drużyn duże kartki papieru i mazaki. Podział na drużyny (jeśli konieczny). Dzieci otrzymują polecenie napisania na ziemi lub tablicy podanych przez prowadzącego wyrazów, przy czym każdy pisze jedną literkę. Należy dobierać takie wyrazy , w których jest tyle liter ile dzieci w rzędzie. Dzieci wybiegają na odległość kilku kroków i starają się ładnie, czytelnie napisać swoją część wyrazu, po czym oddają pióro następnemu, który pisze kolejną literę itd. Po ukończeniu wyścigu, ocenia się pismo i czas jego wykonania. Większy nacisk należy położyć na dokładność wykonania. W innej wersji: dzieci rysują domki, drabinki, płotki.
- **Wiewiórki, orzechy, żółędzie.** Liczba uczestników dowolna, ale podzielna przez 3, plus 1 dodatkowy. Uczestnicy ustawiają się w trójkach. W każdej trójce jedna osoba przybiera nazwę wiewiórki, orzecha lub żółędzia. Trójki wiążą ręce i ustawiają się na ustalonej przestrzeni. Wśród nich uwija się jedyny wolny uczestnik. Prowadzący wywołuje kolejno wiewiórki, żółędzie lub orzechy. Wywołani opuszczają swoje miejsce by zmienić "trójkę". Z tej sytuacji stara się skorzystać uczestnik, który dotychczas nie miał swojego miejsca. Jeżeli zdąży wejść do jednej z trójek, przybiera nazwę tego uczestnika, który trójkę opuścił.
- **Komu nie spadnie.** Przybory: po jednym woreczku na uczestnika. Dzieci z woreczkami na głowie lub barku starają się przemieszczać w kierunku pokazanym przez prowadzącego. Wygrywają ci uczestnicy, których woreczek nie spadnie.
- **Stonoga.** Dzieci stoją w "wężu" i idą w rozkroku, kiwając się na boki. Śpiewają: "Idzie sobie stonoga, stonoga, stonoga, aż się trzęsie podłoga, podłoga, bęc!". Na "bęc" dzieci wykonują zeskok obunóż, po którym następuje odliczanie nóg "stonogi". Kolejno odliczając , dzieci wystawiają odliczoną nogę, mówiąc: "Pierwsza noga, druga noga, trzecia noga ...itd". Po odliczeniu wszystkich nóg ostatnie dziecko przebiega do przodu i zabawę powtarzamy.
- **Gumoludki i roboty.** Przybory: płyta z muzyką, odtwarzacz. Ewentualnie taśma klejąca bądź kreda. Uczestnicy poruszają się swobodnie po pomieszczeniu i reagują na muzykę wykonując określone ruchy, przypominające sposób poruszania się człowieka z gumy (swobodny, sprężysty) albo robota (sztywny i urywany). Komendę określającą sposób poruszania się wydaje prowadzący. Wariant: Dzielimy pomieszczenie na 2 lub 4 części (przy pomocy taśmy, kredy bądź umownie). Powstaje w ten

sposób państwo robotów i państwo gumoludków. Po przekroczeniu granicy danego państwa, każdy musi się poruszać w sposób w nim obowiązujący.

- **Czarodziejskie szkatułki.** Wszyscy uczestnicy kucają w rozsypce, głowę chowając w kolana. Słuchają uważnie narracji prowadzącego i starają się odtworzyć gestami przedstawianą historię. Prowadzący mówi: "Jesteście czarodziejskimi szkatułkami. Jesteście bardzo małe i szczelnie zamknięte. A teraz szkatułki powolutku się otwierają...i wychodzi z nich...ryba." Przez chwilę dzieci krążą swobodnie po sali naśladować wybrane zwierzę, przedmiot. Gdy narrator wznawia opowieść, ilustrują ją ruchem. "A teraz wszystkie pudełka z powrotem się zamykają ". W następnych rundach z pudełek mogą wychodzić: niemowlaki, które są bardzo głodne, dumnie kroczące długopisy, jaszczurki, mruczące koty oraz dowolna ilość postaci przywołanych przez prowadzącego. Na końcu ze szkatulek wychodzą znowu ludzie.
- **Śmieszna wędrówka.** Dzieci ustawiają się w szeregu. Na samym początku staje prowadzący. Wyjaśnia dzieciom, że wszyscy razem odbędą śmieszna wędrówkę i, że powinny jak to możliwe wiernie naśladować jego ruchy. Razem wyruszają i idą po: ostrych kamieniach, miękkim mchu, wodzie, piasku, lepkiem podłożu. Wraz z grupą można tworzyć różne inne warianty zabawy.
- **Letnia burza.** Uczestnicy siedzą przy stole.

" W piękny letni dzień gdy wiele dzieci było na spacerze, nagle słońce schowało się za chmurami i nadciągnęła burza". Dzieci palcami obu rąk "wędrują" po stole.

"Wszyscy próbują się schować". Uczniowie opierają o krawędź stołu same końce palców.

" Zaczyna już kropić deszcz". Dzieci jednym palcem pukają lekko w blat stołu.

"A potem spadają pierwsze duże krople deszczu". Uczestnicy pukają naprzemian dwoma palcami w blat.

"Deszcz pada i pada i pada". Uczniowie Bębnią wszystkimi palcami po stole.

"Deszcz pada coraz bardziej rześście. W końcu leje jak z cebra". Dzieci wykonują gest zacierania rąk.

"Nagle zaczyna padać grad, mimo, że jest środek lata". Uczniowie pukają kostkami palców o blat stołu.

"Na niebie pojawiają się błyskawice". Uczniowie szybko - jak błyskawica- wyrzucają ręce do góry.

"Słychać donośne grzmoty". Dzieci biją pięściami w stół.

" Stopniowo burza cichnie". Uczestnicy uderzają powierzchnią dłoni o krawędź stołu.

"Nadarza się okazja, aby prędko pobiec do domu". Uczniowie przebiegają palcami szybko po blacie stołu i chowają ręce pod jego krawędzią.

"Chmury przerzedzają się na niebie, zza nich wygląda słońce. Wszyscy się cieszą!". Dzieci rysują w powietrzu słońce i klaszczą.

- **Malowanka na plecach.** Zabawa w parach. Dzieci nawzajem "malują" sobie na plecach różne przedmioty i zgadują co to jest. Zaczynamy od prostych form, jak np. piłka, kwiatek, dom, przechodząc później do bardziej skomplikowanych jak np. bałwan, samochód, żaglówka.
- **Jaką jestem zabawką?** Dzieci wypowiadają się na temat ulubionych zabawek. Po kolei każdy z uczestników przedstawia gestami wybraną przez siebie zabawkę, a pozostali odgadują jaka to zabawka.

PAJĄCZEK Dziecko siedzi do nas tyłem. **Wspinał się pajączek po rynnice.** Kroczy palcami od dołu pleców ku górze, **Spadł wielki deszcz i zmył pajączka** szybko przesuwamy na dół ułożone płasko dłonie, **Zaświeciło słońeczko, wysuszyło pajączka, rynnę i...**masujemy plecy ruchem okrężnym aż do rozgrzania, **wspinał się pajączek po rynnice...** zaczynamy od początku.

BAJECZKA Tu ptaszka małego gniazdeczko Głaszczemy dziecko po głowie. **Tu się rozlało mleczko** przesuwamy palce w dół po karku i kręgosłupie, **Tu żabka do wody wskoczyła** delikatnie pukamy palcami, **A tędy mróweczka chodziła** lekko kroczy palcami, **I słoń przeszedł ciężko tamtędy** kroczy płasko położonymi dłońmi od pośladków do barków. **I słoń miał tu swoje wykręty** kreślimy falistą linię w górę wzdłuż kręgosłupa. **I nawet skrobały skrobaki** grabimy plecy rozstawionymi palcami od kręgosłupa na zewnątrz, posuwając się od pośladków w górę **na świecie są dziwne dziwaki. Teraz zaśnij, dziecinko miła** głaszczemy dziecko po plecach **bo bajeczka już się skończyła.**

Kalambury - uczucia Tak jak w grze w kalambury pokazujemy hasła do odgadnięcia. Hasłami są różne uczucia: radość, złość, strach, smutek, zdziwienie, wstyd, miłość, obrzydzenie, itp. Zabawa uczy rozpoznawania i nazywania uczuć.

Wymyślanie historyjek Zaczynamy tworzyć historię o pewnym dziecku lub np. zwierzątku, które znalazło się w trudnej sytuacji, np. pokłóciło się z kimś, spotkało je coś przykrego (mogą to być sytuacje, których doświadczyło nasze dziecko) i razem z dzieckiem wymyślamy dalszy przebieg i zakończenie historii, tak by pokazać, w jaki sposób można sobie w tych sytuacjach radzić. Do wymyślonej historii można później stworzyć ilustracje. Można też wykorzystać zabawki: maskotki, ludziki, figurki, lalki, które będą bohaterami historii i na

bieżąco odgrywać sceny. Zabawa uczy radzenia sobie w trudnych sytuacjach, radzenia sobie z uczuciami, a także pomaga rozwijać twórcze myślenie i wyobraźnię, daje możliwość odreagowania emocji.

Kłębek miłych słów Do zabawy przyda się kilka osób, potrzebny będzie nam kłębek wełny. Siadamy w kole. Jedna osoba trzyma początek nitki i toczy kłębek do innej osoby, której musi powiedzieć coś miłego. Ta osoba dziękuje i dalej toczy kłębek do kolejnej osoby, również mówiąc coś miłego. Zabawa uczy mówienia i przyjmowania komplementów, wzmacnia pozytywne relacje w rodzinie.

Sklep umiejętności Na kartkach piszemy lub rysujemy to, co potrafimy robić (np. ładnie śpiewam, szybko biegam, wiążę buty, buduję wspaniałe zamki z klocków, robię pyszne kanapki, itp.). Jedna osoba będzie prowadzić sklep. Staje ona za ladą i ma przy sobie swoje kartki z umiejętnościami – będzie można je kupić w sklepie. Pozostałe osoby to klienci. Przychodzą do sklepu ze swoimi kartkami, oglądają towar i wybierają, którą umiejętność chcieliby kupić i jaką swoją umiejętnością mogą zapłacić. Później następuje zmiana i ktoś inny jest sprzedawcą. Zabawa ma na celu wzmocnić samoocenę, pokazać, że każdy posiada jakieś talenty, umiejętności.

Zabawy wyciszające przy muzyce

- Od szaleństwa do spokoju: Potrzebnych będzie kilka utworów muzycznych następujących jeden po drugim, w taki sposób, by zaczynały się od bardzo żywiołowego, energetycznego, a kończyły na bardzo spokojnym i cichym. Do muzyki możemy tańczyć i poruszać się tak, jak podpowiada nam jej energia i charakter, a więc na początku bardzo energicznie, później stopniowo się uspokajamy, wyciszamy. Przy ostatnim utworze możemy się wygodnie położyć, zamknąć oczy i chwilę relaksować, dopóki nie poczujemy się zupełnie odprężeni i wyciszeni. Zabawa może być dobrym pomysłem wtedy, gdy dziecko jest pełne energii i nie potrafi jej właściwie ukierunkować.
- Masaż przy muzyce: Podobnie jak w poprzedniej zabawie potrzebujemy utwory muzyczne energiczne i spokojne. Zaczynając od tych żywiołowych, masujemy plecy dziecka w charakterze muzyki. Najpierw będą to więc mocne, energiczne ruchy, możemy tworzyć historie – np. szaleje burza, wieje wiatr, jest ulewa, kręci się karuzela, itp. Przechodząc do utworów spokojnych, ruchy stają się delikatniejsze i wolniejsze, można dołączyć masowanie głowy, ramion.

ZABAWY LOGOPEDYCZNE

Zabawy fonacyjne

- Nasze lalki śpią. Uciszymy koleżanki i kolegów: Ciiiiii...
- Jesienne liście szeleszczą pod nogami: sz, sz, sz, sz, sz, sz...
- Szumi wiatr szszszszszszszsz (raz ciszej, raz głośniej),
- Chuchamy na zmarznięte ręce: chuuu, chuuu...
- Z balona ucieka powietrze: sssssss...
- Dmuchamy na gorącą herbatę: ffffffff...
- Lokomotywa jedzie: cz-cz-cz-cz-cz-cz, sz,sz,sz,sz,sz...; pędzi tuf,tuf, tuf, to-tak to-tak, to-tak...; zatrzymuje się na stacji: usz, usz, usz...; hamuje: pssssss...

Zabawy oddechowe

- zabawy z rurką lub słomką i wodą w szklance (burza w szklance wody),
- słomkę wkładamy do szklanki z wodą i nie dotykając jej powierzchni, wydmuchujemy w wodzie „dołek”,
- rurką zdmuchujemy kawałki papieru z gładkiej powierzchni stolika, potem z powierzchni chropowatej; rozdmuchujemy kawałki papieru z gładkiej powierzchni stolika, potem z powierzchni chropowatej; rozdmuchujemy kaszę, ryż, sól,
- dmuchamy na waciki, gąbkę, piórka- przy tych ćwiczeniach posługujemy się nosem, raz ustami,
- przyciągamy rurką (na wdechu) różne lekkie przedmioty np. papierki, watę, piłeczki ping-pongowe, fasolę,
- zawody: kto dmuchnie dalej?; kto mocniej?; kto szybciej?; kto trafi do celu?
- dmuchanie na wiatraczki, paski papieru lub kulki z waty umocowane na nitka
- Piłeczka ping-pongowa Piłeczkę kładziemy na środku stolika. Po obu stronach siedzą lub klęczą dzieci, w takiej pozycji, by usta miały na poziomie powierzchni stolika i:lekkodmuchaemy na piłeczkę, tak by przechodziła „piechotę” przez stolik od jednego do drugiego dziecka, dmuchamy na piłeczkę starając się wbić przeciwnikowi „gola”, staramy się wbić „gola” w bramkę zbudowaną z klocków, wrzucamy piłeczkę do miski z wodą i dmuchamy do brzegu przeciwnika,
- Labirynt - Przedmuchiwanie małego kawałka styropianu, chrupek, małych kulek z bibuły lub podbarwionej farbą kropli wody przez labirynty

narysowane na kartce papieru włożonej do plastikowej, przezroczystej koszulki na dokumenty.

- Wyścigi - Rysowanie trasy na dużej kartce papieru i przedmuchiwanie papierowych kulek lub lekkich zabawek.
- Oddech i ruch

Stajemy w lekkim rozkroku, kładąc ręce na biodrach. W czasie wdechu łokcie odchylają się do tyłu, w czasie wydechu przesuwają się do przodu. Jednocześnie palcami naciskamy brzuch - robimy to powoli.

Stajemy w wyprostowanej pozycji. Przy wdechu unosimy ręce bokiem do góry. Przy wdechu powoli opuszczamy je w dół.

Stoimy wyprostowani. Unosimy ręce wysoko, jak to tylko możliwe, i głęboko wdychamy powietrze. Następnie zginamy kolana, pochylając się luźno do przodu i głośno wydychujemy powietrze z płuc.

Zabawy usprawniające narządy mowy

- **Zabawy i ćwiczenia warg i policzków *Minki*** – naśladowanie min: **wesołej** - płaskie wargi, rozciągnięte od ucha do ucha, uśmiech szeroki, **smutnej** - podkówka z warg, **obrażonej** - wargi nadęte, **zdenerwowanej** - wargi wąskie. **Całuski** - przesyłanie całusków, wargi wysunięte do przodu, cmokanie. **Rybka** - wysuwanie warg do przodu i rozszerzanie na końcu jak u ryb. **Zły pies** – naśladowanie złego psa, unoszenie górnej wargi, wyszczerzanie zębów, warczenie psa. **Gorąca zupa** – chłodzenie wargami zupy. **Echo** - dobitne wymawianie za nauczycielem samogłosek a, o, e, i, u, y. **Kotki** – dziecko robi pyszczek (wargi do przodu) i przesuwa pyszczkiem w prawą i w lewą stronę. Kotek ma wąsy i nimi porusza (między wargami dziecko trzyma słomkę). Kot ziewa, oblizuje się itp. **Masaż warg** - nagryzanie zębami wargi dolnej, potem górnej. **Baloniki** - nabranie powietrza i zatrzymanie go w wydętych policzkach, przesuwanie powietrza z jednego policzka do drugiego, balon pękł - dziecko palcami uderza w policzki. **Zajączek Pyszczek** – wciąganie policzków do jamy ustnej. **Motorek** - parskanie wargami, naśladowanie odgłosu motoru, traktora. **Wzywanie pomocy** - wyraźne wymawianie samogłosek w parach: e-o - naśladowanie karetki pogotowia, i-u - naśladowanie policji, e-u - naśladowanie straży pożarnej.
- **Zabawy i ćwiczenia języka. Kotki** - kotek pije mleko (szybkie ruchy języka w przód i w tył, kotek oblizuje się (czubek języka okrąża szeroko otwarte wargi). **Zmęczony piesek** - dzieci naśladowują pieska, który głośno oddycha i język ma mocno wysunięty na brodę. **Sięgnij jak najdalej** - kierowanie języka do nosa, do brody, w prawą i w lewą stronę. **Szczoteczka** - język to

szczoteczka do zębów, która po kolei czyści zęby górne od strony zewnętrznej i wewnętrznej, a następnie zęby dolne z obu stron. W trakcie zabawy naśladujemy **płukanie buzi** wodą - powietrze z jednego policzka przechodzi do drugiego itp. **Język na defiladzie** - język maszeruje jak żołnierz: na raz - czubek języka na dolną wargę, na dwa - czubek języka do prawego kącika ust, na trzy - czubek języka na górną wargę, na cztery - czubek języka do lewego kącika ust. **Cyrkowiec** - język próbuje wykonać różne sztuczki np. **górkę** - czubek języka oparty o dolne zęby, środek się wybrzusza, **rukę** - przez którą można wdychać lub wydychać powietrze, **szpilkę** - układanie wąskiego języka, **wahadełko** - przesuwaniem językiem do kącików ust w stronę prawą i lewą, język nie dotyka warg. **Łyzeczka** - unoszenie przodu i boków języka, **Łopatka** - wysuwanie płaskiego i szerokiego języka, itp. **Koniki** - czubek języka uderza o podniebienie i opada na dół. Raz konik idzie wolno, to biegnie, parska, śmieje się iha, iha. **Żabka** - dziecko z talerzyka zbiera płatki kukurydziane za pomocą czubka języka, stara się wyciągnąć długi język, jak u żaby. **Język masażysta** - czubek języka masuje delikatnie podniebienie, dziąsła na górze i dole, wargi, policzki od środka, próbuje rysować kreseczki, kóteczka.

- **Zabawy i ćwiczenia podniebienia miękkiego.** Zabawa z wykorzystaniem **bajeczki logopedycznej „Chory Tomek”**: Tomek bardzo źle się czuł i zachorował. Chłopiec był kapryśny, nie chciał jeść, był senny i bardzo kaszłał (naśladowanie **ziewania** przy nisko opuszczonej szczęce dolnej, **kaszel z językiem daleko wysuniętym** do przodu). Mamusia wezwała pogotowie (eo, eo, au, au,). Przyjechała pani doktor i zaleciła Tomkowi **płukanie** gardła, **połykanie** tabletek, **picie** syropu (naśladowanie tych czynności) oraz inhalacje (zaciskanie na przemian dziurek nosa i wolne oddychanie). Chłopiec bardzo zmęczony, **ziewa** i zasypia. Podczas spania **chrapie** (na wdechu i wydechu).
- **Nadmuchiwanie baloników.**
Puszczanie baniek mydlanych. **Echo** - powtarzanie sylab: ka, ko, ke, ku, ky, ki, ką, kę; ak, ok, ek, uk, yk, ik, ąk, ęk; aka, oko, eke, uku, yky, iki; tak samo z głoską „g”. Głębokie **oddychanie ustami** przy zaciśniętych nozdrzach. Głębokie **oddychanie nosem** przy zamkniętych ustach.
- **Zabawy i ćwiczenia szczęki dolnej.**
Naśladowanie **ziewania**. **Wąchanie** kwiatów - duży wdech nosem i wydech ustami z jednoczesnym wymawianiem głoski **aaa** (jako zachwyt), **ooo** (jako zdziwienie). **Chwytywanie górnej wargi dolnymi zębami**. **Opuszczanie i unoszenia dolnej szczęki**. Wymawianie szerokiego **a** i przechodzenie do

wymawiania **a** połączonego z głoską **s** (aaas). **Ruchy szczęki dolnej w prawo i w lewo** przy wargach rozchylonych i zamkniętych. Głęboki wdech nosem i wydech ustami z jednoczesną wymową głoski **a**, tak samo z wymową głoski **o**